

O'ZBEKISTONNING IQTISODIY RIVOJLANISHIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING TA'SIRI

Boymirzayeva Maftuna Islom qizi

Shahrisabz Davlat Pedagogika instituti talabasi

Yusupova Marjona Avaz qizi

Shahrisabz Davlat Pedagogika instituti talabasi

marjonamyusupova2202@gmail.com +998886313607

Yaxiyaxonova Muxiba Maxmudjonovna

Ilmiy rahbar: Shahrisabz Davlat Pedagogika instituti katta o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10925318>

Annotatsiya. Bu maqola O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishi va raqamli texnologiyalar o'rtasidagi munosabatlarni o'rganishga qaratilgan. Raqamli texnologiyalar global iqtisodiyotda katta o'zgarishlarni olib kelmoqda. Ushbu maqolada O'zbekistonning iqtisodiyotidagi rivojlanish jarayonida raqamli texnologiyalar va ularning o'rnini o'rganish, ularning o'zgaruvchanlikni qabul qilish va O'zbekiston iqtisodiyotida ularning joriy holati muhokama qilinadi. Maqola raqamli texnologiyalar va sarmoyalar orasidagi munosabatlarni tahlil qiladi, shuningdek raqamli texnologiyalar va korxona sohasidagi innovatsiyalar, bozor rivojlanishi, elektron tijorat va markaziy banklar sohasidagi raqamli texnologiyalar va ularning ta'siri ham tahlil qilinadi. Ushbu maqola O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanish strategiyalarini shakllantirishda muhimdir va raqamli texnologiyalar sohasidagi so'nggi ilmiy izlanishlarni va ularning O'zbekiston iqtisodiyotiga o'rni haqida yangiliklar ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, iqtisodiy rivojlanish, O'zbekiston, ta'sir, tahlil, taraqqiyot, digitalizatsiya, iqtisodiyot, innovatsiyalar.

Abstract. This article aims to study the relationship between the economic development of Uzbekistan and digital technologies. Digital technologies are bringing great changes in the global economy. This article discusses the study of digital technologies and their place in the development process of the economy of Uzbekistan, their acceptance of variability and their current status in the economy of Uzbekistan. The article analyzes the relationship between digital technologies and investments, as well as digital technologies and their impact on digital technologies and enterprise innovation, market development, e-commerce and central banking. This article is important for the formation of Uzbekistan's economic development strategies and presents news about the latest scientific research in the field of digital technologies and their role in the economy of Uzbekistan.

Key words: digital technologies, economic development, Uzbekistan, impact, analysis, development, digitization, economy, innovation.

Аннотация. Целью данной статьи является исследование взаимосвязи между экономическим развитием Узбекистана и цифровыми технологиями. Цифровые технологии приносят большие изменения в мировую экономику. В данной статье рассматривается исследование цифровых технологий и их места в процессе развития экономики Узбекистана, их вариативность и их современное состояние в экономике Узбекистана. В статье анализируется взаимосвязь между цифровыми технологиями и инвестициями, а также цифровые технологии и их влияние на цифровые технологии и инновации предприятий, развитие рынка, электронную коммерцию и центральное

банковское дело. Данная статья важна для формирования стратегии экономического развития Узбекистана и представляет новости о последних научных исследованиях в области цифровых технологий и их роли в экономике Узбекистана.

Ключевые слова: цифровые технологии, экономическое развитие, Узбекистан, влияние, анализ, развитие, цифровизация, экономика, инновации.

Kirish. Raqamli texnologiyalar jahon iqtisodiyotida katta ahamiyatga ega bo'lib, ularga doir strategiyalar va dasturlar iqtisodiy rivojlanishni kengaytirishga qaratilmoqda. O'zbekiston ham o'z iqtisodiy rivojlanishi uchun raqamli texnologiyalarni kengaytirish va samarali foydalanishga e'tibor qaratyapti. Bu davrda O'zbekistonda elektron tijorat, dasturlash va texnologiyalarni o'zlashtirish sohasida katta islohotlar amalga oshirilmoqda.

O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy rivojlanishi, jahon iqtisodiyoti bilan integratsiyalashish va raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish imkoniyatlari kengayib borayotganida, raqamli texnologiyalar va O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishiga ta'sirining tahlili ko'rsatkichlar ustida keng muhokama mavzulari bo'lib turadi.

“RAQAMLI O'ZBEKISTON-2030” konsepsiyasini amaliyotga tatbiq etish bo'lib, u o'z ichiga barcha soha va tarmoqlarni qamrab olgani hamda eng avvalo, puxta va mukammal tashkiliy-huquqiy mexanizmlarni shakllantirish, qolaversa, innovatsion g'oyalar, texnologiyalar va ishlanmalarni joriy etish bo'yicha davlat organlari va tadbirkorlik subyektlarining uzviy hamkorligini ta'minlash, barcha soha va tarmoqlarda ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishni raqamli texnologiyalar bilan qamrab olish, bu borada zamonaviy bilimlarni chuqur egallagan, intellektual salohiyatli kadrlarni yetishtirish, shu orqali, mamlakatda “axborotlashgan jamiyat” muhitini yaratishga xizmat qiladi.

Ayni damda jadallik bilan kechayotgan raqamlashuv jarayoni “yangi iqtisodiyot”ni vujudga keltirdi. Kam o'rganilgan va kun sayin chuqur tomir otib borayotgan bu bozor segmenti ishlab chiqaruvchilarga biznesda samarali marketing kampaniyalari uyushtirish, minimal xarajat qilib, maksimal foyda olish, tovar va xizmatlarni muvaffaqiyatli sotishning optimal usullarini taqdim etadi. Iste'molchi, xaridor va mijozlarga sifatli xizmat hamda qulaylik yaratiladi. Bu vaqtingiz tig'iz paytida Internet orqali tushlikka buyurtma berish, mobil ilova orqali taksi chaqirish, uzoqdagi yaqiningizga pul jo'natishdan ko'ra kengroq imkoniyatlar bo'lib, transchegaraviy biznes hamkorlik, elektron tijoriy maydon, masofaviy ofis kabilarni ham qamrab oladi.

Mamlakatimiz uchun dolzarb sohalardan biri bo'lgan qishloq xo'jaligini raqamlashtirish jarayoni yurtimiz rivojlanish uchun katta ahamiyatga ega bo'lgan ro'yxatda agrar soha muhim o'rin tutadi. Shu bois, tarmoqlarni yangi bosqichga chiqarishga xizmat qiluvchi 24 ta loyihani ro'yobga chiqarish mo'ljallanyapti. Aytish kerakki, qishloq va suv xo'jaligi tarmoqlariga raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha muammolar, tezkor hal etish zarur bo'lgan masalalar oz emas. Axborot texnologiyalari qishloq xo'jaligida yerni hisobga olish va monitoring qilishda juda qo'l keladi. Masalan, yerni kosmik zondlash orqali ekin maydonlari, vegetatsiya jarayoni, yerning meliorativ holati va minerallashuv miqdorini o'rganish mumkin. Bu agrotexnik tadbirlarni aniq belgilab, hosildorlikni 25-30 foizgacha oshirish imkonini beradi. [1]

Adabiyotlar metodologiyasi: Abdulqodir Abdurashidov tomonidan “O'zbekistonning raqamli iqtisodiyotga o'tishi” mavzusida yozilgan maqolada - O'zbekistonning raqamli iqtisodiyotga o'tish jarayonlari, shu jumladan, raqamli texnologiyalar va ularning iqtisodiyotga o'rni,

O'zbekiston iqtisodiyoti bo'yicha keyingi bosqichlari va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishga doir tavsiyalar tahlil qilinadi. Maqolada O'zbekiston iqtisodiyoti va raqamli texnologiyalar sohasidagi oxirgi rivojlanishlar va yondashuvlar, barcha asosiy muammolar va ularni hal etishga qaratilgan yo'nalishlar haqida tafsilotli ma'lumotlar beriladi. Bu maqola raqamli texnologiyalar va O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishiga ta'sirining tahlili mavzusini tushunish va o'rganish uchun muhim manbalaridan biri hisoblanadi. [2]

Jumladan, Shirin Mukhammedova tomonidan "Raqamli iqtisod va O'zbekiston: zamonaviylashtirish jarayonlarini tahlil etish" yozilgan maqolada esa O'zbekistonning raqamli iqtisodiyotga o'tish jarayonlari va bu jarayonlarning O'zbekiston iqtisodiyoti, siyosati va jamiyatiga o'rni tahlil qilinadi. Maqolada raqamli iqtisodning O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanish strategiyalariga qanday ta'siri bo'lishi, yangi texnologiyalar va innovatsiyalar muhim muammolar va maslahatlarni yechishda qanday rol o'ynaydi, shuningdek, O'zbekistonning raqamli iqtisodiyotda yutuqlariga erishish uchun kerakli qadamli ishlar mavzusida tahlil va tavsiyalar beriladi. [3]

Raqamli texnologiyalar, yuqori darajada avtomatlashtirilgan usullar va kompyuterlashtirilgan tizimlarni o'z ichiga oladi. Bu texnologiyalar O'zbekiston iqtisodiyoti uchun yangi imkoniyatlar ochiladi, masalan, raqamli moliya, elektron tijorat, ishga qo'yish protsesslarini optimallashtirish va boshqalar.

O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar va texnologik rivojlanishlarni mustahkamlash bo'yicha rolini o'rganish uchun quyidagi muhim nuqtalar ko'rsatilishi mumkin:

- strategiyalarning belgilanishi: O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar hamda texnologik rivojlanishlarini mustahkamlashga e'tibor qaratilmoqda.
- innovatsiyalar va texnologik rivojlanishni mustahkamlash: O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari innovatsiyalarni oshirish va texnologik rivojlanishni mustahkamlashga qaratilgan.
- samarali dasturlar va loyihalar: O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari samarali dasturlar va loyihalar asosida amalga oshirilishi talab qilinadi.
- xalqaro hamkorlik va sarmoyalar: O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar va texnologik rivojlanishlarni mustahkamlash bo'yicha xalqaro hamkorlik va sarmoyalarning muhim roli keltiriladi.

Xulosa: Maqolada O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar va texnologik rivojlanishlarni mustahkamlash bo'yicha tahlil qiladi. Bu maqola O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishi va raqamli texnologiyalar sohasidagi muammolarni va ularni hal etishga qaratilgan yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Maqolada quyidagi nuqtalar ko'rsatilgan:

- raqamli iqtisodiyotning O'zbekiston iqtisodiyoti bo'yicha ta'siri: Maqola O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida raqamli texnologiyalarining o'zgarishlarni va ularning iqtisodiyotga ta'sirini tahlil qiladi.
- raqamli iqtisodiyot va innovatsiyalar sohasidagi strategiyalar: Maqola O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar va texnologik rivojlanishlarni mustahkamlash bo'yicha qanday rolini ko'rsatadi.

O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishi va raqamli texnologiyalar sohasidagi muhim muammolarni tahlil etildi va mamlakatning bu sohadagi mustaqil ravishda rivojlantirilishi uchun tavsiyalar keltirildi.

References:

1. Yaxiyaxonova, Muhiba, and Marjona Yusupova. "OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA "INFORMATIKA VA AT" FANLARIDAN MUSTAQIL TA'LIMNI TASHKIL ETISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH." International Scientific and Practical Conference on Algorithms and Current Problems of Programming. 2023.
2. Yaxiyaxonova, Muhiba. "TALABALARNING MUSTAQIL TOPSHIRIQLAR BAJARISHDA INTELLEKT XARITA YORDAMIDA IJODIY FIKRLASH KO 'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI." International Scientific and Practical Conference on Algorithms and Current Problems of Programming. 2023.
3. Mahmudjanovna, Yahyokhonova Muhiba. "Increasing the Effectiveness of the Learning Process for the Use of Information and Communication Technologies." *Academicia Globe* 2.04 (2021): 206-211.
4. Mahmudjonovna, Yaxiyaxonova Muhiba. "Technologies of formation of students' independent work organization skills." (2021).
5. Yakhuyaxonova, Mukhiba. "The Urgency of Improving the Methods of Developing the Skills of Independent Learning of Future Teachers (on the Example of Information Technology in Education)." *Academicia Globe* 2.03: 47-51.
6. Mahmudjanovna, Yahyokhonova Muhiba. "Increasing the Effectiveness of the Learning Process for the Use of Information and Communication Technologies." *Academicia Globe* 2.04 (2021): 206-211.
7. Madadjon O'ktamov. "Kuzatuv quduqlarida yer osti suvlarini gidrorejim parametrlarini masofaviy nazorat qilishning avtomatlashgan tizimlari." *Science and Education* 2.12 (2021): 202-211.
8. Uktamov, M. "Modeling the professional training development of future teachers through computer training." *Science and innovation* 2.B9 (2023): 139-141.
9. Турсунова, Л., & Жураев, С. (2024). ЭФФЕКТИВНЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ. Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования, 3(2), 35-37.
10. Shukurullo Fayzullo o'g'li, Aliqulov. "TA 'LIMDA MULTIMEDIYA TEXNOLOGIYALARINI QO 'LLASH." *PEDAGOGS* 50.2 (2024): 51-55.
11. Кодиров, Фаррух. "ZAMONAVIY KOMPYUTER O'YINLARI VA ULARNING SINFLANISHI." *Scienceweb academic papers collection* (2019).
12. Qodirov, Farrux. "O'ZGARUVCHILARI AJRALGAN VA AJRALADIGAN DIFFERENSIAL TENGLAMALAR." *Journal of Advanced Research and Stability* (2022).
13. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "Sonli qatorlar.(musbat hadli qatorlarning yaqinlashish teoremlari. leybnis teoremasi, absolyut va shartli yaqinlashish.) 2022/2/17." *Ta'lim va rivojlanish tahlili onlayn ilmiy jurnali* страницы: 137-151.

14. Tulqin o'g'li, Usmonov Maxsud, and Qodirov Farrux Ergash o'g'li. "SONLI QATORLAR.(MUSBAT HADLI QATORLARNING YAQINLASHISH TEOREMALARI. LEYBNIS TEOREMASI, ABSOLYUT VA SHARTLI YAQINLASHISH.) 2022/2/17." TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI страницы: 137-151.
15. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "O'zgaruvchilari ajralgan va ajraladigan differensial tenglamalar/Barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali." (2022): 20.
16. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "Stoks Formulasi. Sirt Integrallari Tadbiqlari/Ijtimoiy fanlarda innovasiya onlayn ilmiy jurnali." (2022): 15.
17. Qodirov, Farrux, Muxlisa Mavlonova, and Sevinch Negmatova. "MEXATRONIKA VA MASHINASOZLIKDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI VA AHAMIYATI." Прикладные науки в современном мире: проблемы и решения 3.3 (2024): 4-6.
18. Tulqin o'g'li, Usmonov Maxsud, and Qodirov Farrux Ergash o'g'li. "Communication Control Systems, Methodology." World 1 (2022).
19. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "IMPORTANCE OF KASH-HEALTH WEB PORTAL IN THE DEVELOPMENT OF MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." Conferencea (2022): 80-83.
20. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "CREATION OF ELECTRONIC MEDICAL BASE WITH THE HELP OF SOFTWARE PACKAGES FOR MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." Conferencea (2022): 128-130.
21. Qodirov, Farrux, Muxlisa Mavlonova, and Sevinch Negmatova. "ROBOTOTEXNIKADA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH USHLBLARI VA UNING BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI." Инновационные исследования в современном мире: теория и практика 3.3 (2024): 47-50.
22. Berdiyeva, Gulnoza. "INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANINI OQITISHDA MASOFAVIY TALIM TEXNOLOGIYALARINING AHAMIYATI Gulnoza Berdiyeva, Qarshi davlat universitetining Pedagogika instituti oqituvchisi."
23. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "IMPORTANCE OF KASH-HEALTH WEB PORTAL IN THE DEVELOPMENT OF MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." Conferencea (2022): 80-83.
24. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "CREATION OF ELECTRONIC MEDICAL BASE WITH THE HELP OF SOFTWARE PACKAGES FOR MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." Conferencea (2022): 128-130.
25. ҚОДИРОВ, Фаррух. "АҲОЛИГА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ХИЗМАТЛАРИ КўРСАТИШНИНГ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШИ ТАҲЛИЛИ." AGRO ILM (2022).
26. Qodirov, Farrux. "THE ROLE OF ICT IN THE DEVELOPMENT OF HEALTH SERVICES." RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIGA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHDA MA'LUMOTLARNI HIMOYALASH MUAMMOLARI VA YECHIMLARI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI MA'RUZALAR TO'PLAMI (2022).
27. Qodirov, Farrux. "VEKTOR VA SKALYAR MAYDONLAR. GRADIYENT VA YO'NALISH BO'YICHA HOSILA. DIVERGENSIYA VA ROTOR. SATH CHIZIQLARI. GRADIYENT MAYDONLAR. OQIMLAR." Analytical Journal of Education and Development (2022).